

इंद्रियाणामिंद्रियविषयप्रकाशनशक्तिः देवाश्चंद्रियाधिष्ठातारः तदनुग्रहस्तेषामधिष्ठानशक्तिश्चत्वम् अवबोधोऽध्यवसायशक्तिः अनुस्मृतिः प्रतिसं-
धानशक्तिः ॥ १० ॥ भूतानां कारणं भूतादिस्तामसोऽहंकारस्त्वमसि इंद्रियाणां कारणं तैजसो राजसोऽहंकारस्त्वम् विविधमधिदैवाध्यात्माधिभूतभेदेन
विकल्पंत इति विकल्पादेवास्तेषां कारणं वैकारिकः सात्विकोऽहंकारश्चत्वम् अनुशायिनां जीवानां संसारकारणं प्रधानं त्वम् ॥ ११ ॥ अपिच नश्वरेषु ना-
शशोलेषु इहैतेषु भावेषु यदनश्वरमवशिष्यमाणं रूपं तत्त्वमसि द्रव्यविकारेषु मृत्सुवर्णादिकार्येषु घटककुंडलादिषु नश्वरेषु च द्रव्यमात्रं मृत्सुवर्णादिमात्रं
मनश्चरं यथा तद्वत् ॥ १२ ॥ ननु त्रिगुणात्मककार्यरूपोऽपि त्वमित्युक्तत्वात् कथमनश्चरत्वं तत्राह सत्त्वमिति तद्वृत्तयः तत्परिणामाश्च महदादयः अ-
द्वासाक्षाच्चयि परे ब्रह्मणिकल्पिताः ॥ १३ ॥ तस्मान्न संतीति न च सतां कथं प्रतीतिरत आह यहीति यदा विकल्पितास्तदैवप्रतीतिमात्रेण त्वयि संति

इंद्रियं त्विंद्रियाणां त्वं देवाश्च तदनुग्रहः ॥ अवबोधो भवान्बुद्धेर्जीवस्यानुस्मृतिः सती ॥ १० ॥ भूतानामसि
भूतादिरिंद्रियाणां च तैजसः ॥ वैकारिको विकल्पानां प्रधानमनुशायिनाम् ॥ ११ ॥ नश्वरेष्विह भावेषु तदसि
त्वमनश्चरम् ॥ यथा द्रव्यविकारेषु द्रव्यमात्रं निरूपितं ॥ १२ ॥ सत्त्वं रजस्तम इति गुणास्तद्वृत्तयश्च याः ॥ स्त्वय्य-
द्वा ब्रह्मणि परे कल्पिता योगमायया ॥ १३ ॥ तस्मान्न संत्यमीभावा यर्हित्वयि विकल्पिताः ॥ त्वंचामीषु विका-
रेषु त्यन्यदा व्यावहारिकः ॥ १४ ॥ गुणप्रवाह एतस्मिन्नुबुधास्त्वखिलात्मनः ॥ गतिं सूक्ष्मां बोधेन संसरंतीह
कर्मभिः ॥ १५ ॥ यदृच्छयानृतां प्राप्य सुकल्पामिह दुर्लभाम् ॥ स्वार्थं प्रमत्तस्य वयोगतं त्वन्माययेश्वर ॥ १६ ॥
असावहं ममैवैते देहे चास्यान्वयादिषु ॥ स्नेहपाशैर्निबध्नाति भवान्सर्वमिदं जगत् ॥ १७ ॥ युवां ननः सुतौ सा-
क्षात्प्रधानपुरुषेश्वरौ ॥ भूभारक्षत्रक्षपण अवतीर्णौ तथार्थह ॥ १८ ॥

त्वंचामीषु तदैवकारणतया अनुगतः अन्यदा तु अव्या-
वहारिको विकल्पकस्त्वमेवावशिष्यस इत्यर्थः ॥ १४ ॥ एवंप्रवाह इति सूक्ष्मां निष्प्रपंचां गतिमबुधाः अविद्वां-
सः अबुद्धेति वा पाठः अतः अबोधेन देहाभिमानेन कृतैः कर्मभिः संसरंतीति ॥ १५ ॥ एवंतयोस्तत्त्वं निरूप्यतदप्राप्त्या शोचंति यदृच्छयेति नृतां मनुष्यता-
म् सुकल्पां पटुतरेंद्रियां ॥ १६ ॥ अहो किमिति प्रमत्तोऽसित्वया बहुभिः पाशैर्निबद्धत्वादित्याह असावहमिति देहे अस्य देहस्यान्वयादिषु पुत्रादिषु च
ममैवैत इति ॥ १७ ॥ अहो त्वत्पुत्रयोरावयोः किमिदमारोप्यते अत आह युवामिति भूभारक्षत्रक्षपणार्थमवतीर्णौ तथार्थह निश्चितमात्थक्ययसि ॥ १८ ॥